नं० ६७२ - घ
गायत्री हृदयम् (भक्तिशास्त्रम्)
पत्राणि ७/१० (अपूर्णम्) (जीर्णम्)

त्रीपदायगायत्रीनमस्तर्पयामि॥ ओं भूर्भुवः
स्वः तत्त्वः पदागायत्रीनमस्तर्पयामि॥ ओं त्रैष्टु
भैनमस्तर्पयामि॥ ओं गायत्रीनमस्तर्पया
मि॥ ओं सावित्रीनमस्तर्पयामि॥ ओं सरस्वती
नमस्तर्पयामि॥ ओं वेस्नवैयैनमस्तर्पया
मि॥ ओं वेदशास्त्रेनमस्तर्पयामि॥ ओं प्रचेव
यैनमस्तर्पयामि॥ ओं जयायैनमस्तर्पया
मि॥ ओं विजयायैनमस्तर्पयामि॥ ओं सर्वकर्तृनम
स्तर्पयामि॥ ओं वेदव्यासायनमस्तर्पयामि॥ ओं स
र्वजितेनमस्तर्पयामि॥ ओं सर्वकर्मोऽदितेनमस्म

४

तर्पयामी । ॐ स्वः स्वाहा तैं नमः स्वः तर्पयामी । ॐ तद्विविपिप्रुजो
नस्यं चतुर्विंशत्याक्षरं गायत्री तर्पयामि नमस्तैलोक्ये
तेनत्रयात् । इति गायत्री तर्पणम् । सचूरं ऐं समापतं सुरन्
ॐ नमो भगवति विसष्टे सूर्येन नवसमीकृत । जगतव नगायत्री
नो वरदे । ब्रह्मोवाच । ब्रह्मज्ञानेनोपपती । सर्कोतीगा
यत्री ... स्यास्वाहाः । तत्समसूपर । सुरूनवनौ मम्हा
नपुं ... सर्व ... सरूपीमासीत् । तस्यां गन्ध्यां । मयमा
नीयां सलीलं नावं सलीलानन्फल ... सम्भावत्के नाव
वृद्ध । ... ... ब्रह्मना । ४

तवायोरेओं
ने

ओं प्रणमीर नैदे । अग्नेर्वायुरे व्यापो ऽकारो गावत । ओंकार

पः व्याहृतेः । स गावन । व्याहृते श्चोगायत्री गावत्री जाबायासावित्री त

गावसावित्री सरस्वत्य गावसरस्वत्यावेदाःस गावन ॥

वेदेभ्यः ओं ऋयात्र्वतेते । विस्फृट उवाच । कं व्याहृत्यः । काव

गायत्री । विस्फृट उवाच । ओं भू । ओं गावः । ओं स्वः । ओं महः । ओं जनः ।

ओं तपः । ओं सत्यं । इति व्याहृत्यः । ओं तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो दे

वस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात् । इयं गायत्री । विस्फृ

ट उवाच । कं भूः । कं गावः । कं स्वः । कं महः । कं जनः । कं तपः । कं सत्यं

कं तत् । कं सवितुः । कं वरेण्यं । कं भर्गो । कं देवस्य । कं धीम । कं नः १६

महो कं धी

॥५॥ केषप्रबो चात ॥ ब्रह्म उवाच ॥ भू इत भूर्लोकः ॥ भुवः इत्यंतरक्ष
लोकः ॥ स्वः इतीस्वर्लोकः ॥ महः इतीमहर्लोकः जनः इतीजन कः
ति लोकः ॥ तपः इतीतपलोकः ॥ सत्यः इतीसत्यलोकः ॥ भूर्भुवः
स्वः त्रैलोक्यं ॥ तद्वनीनद्दसौतद्देतेजः ॥ सवितुर इती सवितामा
दित्यः ॥ वरेण्यं सत्यंन्यावेविरेण्यं मन्यः मिते प्रजापतीः ॥ भर्गो इ
त्यापो वै भर्गः ॥ देवस्यन्नाइ इन्द्रो वै देवः ॥ यदीव्यंतदीइ इन्द्र तस्मा
त्पुरुषो नाम रुद्रः ॥ धीमहीअध्यात्मं यद्ध्यात्मं तत्परमं पदं
ध्यायेम ॥ धीयः प्रमात्मासदाशिवः पुरुषो ॥ नः अस्मानस्यधर्मे
प्रचोदयात् ॥ तस्मात्मेवप्रचोदयति ॥ इते ब्राह्मगायत्री ॥ विश्वपृष्ठ उवाच ॥५॥

गायत्रीकं गोत्रा । कं त्याऊरा । कत्यपरा । कत्यकूर्ची । कत्यसार्था
कंलकरणं । कं विचे शीतं । कं मृत्युर्हतं । ब्रह्मत्र वाच । सा त्याकं रू
गोत्र: । दन्तर्विंसताऊरा । त्रपरा । बट कूर्कीं । पंचसारा । श्रोत्रं
ज्ञो: । सा । प्र । पादत्रयं । पूर्वे । दरूरणं । पञ्चश्वे । तर । धा । प्रे: । बट्कूर्ची ॥
शीत्याकल्पो व्याकरणं । निरुक्तं ज्योतिः । सांख्यं । पंचशर्धा । प्र
वंधा । कल्पना कल्पा प्रवल्यका । प्रहेलका । ईतां । पंचलहल्रणं ॥
मंमंसा । न्यायाय । धमस्त्वाहा हेवेद्रंतं । गायत्र । स्तोगु । त्रैशो । वर
हतीपं । कत्र । शैपजगत्या । ऊं न्या । शात्रहाहतं । वशा । शैाउवाच ॥
गायत्र्या । कोवर्न: । क: प्रर: । कानीनामा । मत्हदैवतानं । ब्रह्म

उवाच। प्रातकाले रक्तवर्णां कुमारीं डंडकमंडलधारिणी
रक्तकंडलौमक्षमालाधरां हंसवाहनी। ब्रह्मणी पामा
हणीं ब्रह्मरूपां रजोगुणं कुमारी। त्रलोकविवस्त्री। ताव्र
ह्मदैवत्या। ऋग्वेद। सहितामादित्यपथगामिनी। मध्या
ह्ने श्वेतवर्णां त्रिसूलधारिणीं यौवनस्तां त्रिनेत्रां वृषभारूढा
वाय रूपा तमोगुणस्वरूपां गौरः सपत्याग्नी सरूपा रुद्रलोकवस्त्री
तां यजुर्वेद। संहिता रुद्रदैवतां आदित्यपथगामिनी॥ कं
सायंकाले वर्धाकृष्णवर्णी पीतवस्त्रा चतुर्भुजां संखचक्र
गदापद्मधारिणी गरुडारूढा सत्वगुणस्वरूपा दक्षिणामी

तरुपा | सुलौकिक विवस्माना | सा भवेदस हूना | विस्मदै
वत्या | स्मादित्य पप्प गा मसंना | खं जमद्य मगांप्यारवी ||
शुरामहृत देवतं ना | सूपप्रसंमग्र देवतं | हूरी नी सजाम त
देवतं | स्त्रता पसोमादेवतं | चनुपूम्मीरानदेवतं | पप्पवम
मादित्यः देवतं | ष्टं वहीश्वदेवतं | सवन मंभिन्न देवतं |
ष्ट मंजगदेवतं | नवमंप्रजम्पदेवतं | दसमस्याविशादेवतं |
कोहदरां विशुकमादेवतं | हृहादरां पथ्यादेवतं | यादरां म
रुदेवतं | चतुर्दशां वायुदेवतं | पंचदशां वायुदेवतं | षोडस
मेत्रावरुणदेवतं | सप्तदशां मजमदेवतं | सुष्टादशां विश्वेदे
वदेवतं | नविंसवसादेवतं | विंसंचंद्रदेवतं | एकविंसंरु

द्रदैवतं। छिविंशंकुवेदैवतं। अयोविंसंत्स्रुनीकुमारादैव
तं। चतुर्विंसंविस्पदैवतं। सूप्यघ्पानं॥ मस्तके ब्रह्मा हृदे
विष्णुललाटे रुद्रः केशेषो मेघाचुह्नटबी चंद्रादित्य
योकर्णौषु अविरुस्वती नासिके अस्त्रुनीकुमारौ रोमस्वे
मग्रवाहु वैल्नो पालाम सूनौ घमी ३ द्रे समुद्र्यताश्रर्न
रः केटा सीई द्रयाणी जं तंप्रजापती ३ रु कैलासम
लयो जानुनिविश्वेदेवा गल्फयो पदेः पादौ प्रथवीरूपा
णी ब्रह्मैरवघायः अस्तीनेगहावाससेषरतवः वास
वी शि हिपंत्र नमेरवनमेरवौ महोराडंपेवमरुं

कॅ

ग

सर्व्ववरप्रदो सहस्रनेत्रो गायत्री सर्व्वमहं प्रवदे। ऽेलनमेह
घः सधेनं तेनकर्तुं तेनेपुं भवनी। तत्त्ववनूरु पायनमः॥ ॐ
नमस्तात स्वापापहे ह्यायनमः। गायत्री ह घेसर्द्द न्त्यं योगात्म
एपकेतं। गायत्राध्रूपि। सहस्राहिके। लल्लक्ष्मयस्व। अपस्व
फलं ल्लमे तु। सर्वनार्थि प्रसूतानो भगवते। सर्वदेवेषु श्रेष्ठ नातू
भवतं। सर्वदेवाधानु भगवते। ब्रह्मन्त्याय पान्नू भगवते। स्वे
सतेयपूतो भगवते। सर्वपापानां तु पूतो भगवते। सर्वजगत् जगत्त्रण तपू
तो भवते। सगणस्य यागमनां तु पूतो भगवते। पंकनीसतसह
स्राधिकं देवयातपूतो भगवते। सहेभवब्रह्मणे नगरीत्वा ब्रह्म
लोकगतकृते। कोकार्म्यतं तु पंचेतपवित्रंतलनहनं। ब्रूहताखा

१२ दि कृतं पापं ॐकारो दहते क्षणात्॥ १॥ नकारं चंपकवर्णं
४ ब्रह्मविष्णुशिवार्जितं॥ ब्रह्महत्याकृतं पापं नकारो दह
ते क्षणात्॥ २॥ मकारं स्वेव वर्णं च केशवेन समर्जितं॥ गो
हत्याजनितं पापं मकारो दहते क्षणात्॥ ३॥ शिकारं
लोहितं वर्णं शंकरेण समर्जितं॥ स्त्रीहत्याजनितं पा
पं शिकारो दहते क्षणात्॥ ४॥ वकारं स्वर्णवर्णं च वास
देवेन पूजितं॥ लिंगदोषकृतं पापं वकारो दहते क्षणात्
॥ ५॥ यकारं घृतवर्णं च गणेशेन समर्जितं॥ मद्यपानकृतं
पापं यकारो दहते क्षणात्॥ ६॥ रेकारं ककैवर्णं च ब्रह्मार्य १२

ॐ

नमस्त्वाजितं॥ गग ग्नाग ग्नात पापं रेकारो दहनतेजठणान्त॥
नेकारं हारीवर्णं वपावित्यात मस्त्वाजितं॥ अ जा दत्त जाहत॥ तपा
पंनेकारं दहनतेजठणान्त॥ ॥ गाकारं कीतकीवर्णं ब्रह्म-
णान्त मस्त्वाजितं॥ ससर्ग जनन तपापं गाकारो दहनतेजठणान्त॥ ५॥
गाकारं कजलीभं च समरा चार्येन पूजित॥ गुरुत्वं घाकृतं
पापं गोकारं दहनतेजठणान्त॥ १६॥ देकारं मालतीवर्णं शाक
रेण मस्त्वाजितं॥ ग्रान्तं विधक्रतंपापं देकारो दहनतेजठणा
न्त॥ ११॥ वकारं मधुवर्णं च वर्णां धं पूजितं॥ मुद्रान्त्यः जाहत
णान्तपापं वकारो दहनतेजठणान्त॥ १४॥ सकारं मालतीवर्णं

वर्जितं सम्यक् ध्यानितं ॥ पक्षहन्त्या कृतं पापं स्वकारो दहते क्षणात् ॥
६ ॥ धाकारं मेघवर्णं च देवतां सम्यक् ध्यायेत् ॥ ब्रह्मघाते च कृ
तं पापं धीकारो दहते क्षणात् ॥ ७ ॥ मकारं स्फाम्रवर्णं
च स्व हैमवर्णं सम्यक् ध्यायेत् ॥ प्राणिवादैः कृतं पापं मकारो
दहते क्षणात् ॥ ८ ॥ हीकारं सकलवर्णं च वेद नाम कृतं
सम्यक् ॥ कन्याहनन कृतं पापं हीकारो दहते क्षणात् ॥ ९ ॥
धाकारं पांडुरं वर्णं सुनीलं पीतं सम्यक् ध्यायेत् ॥ गुरुहत्या कृ
तं पापं धाकारो दहते क्षणात् ॥ १० ॥ औकारं धूम्रवर्णं
च विश्वः सम्यक् ध्यायेत् ॥ ... कृतं पापं ... कारो दहते क

ण्नात॥१४॥ योकारं नीलवर्णं च योगबीजं सदार्थतं॥ कामेव
कृतं पापं योकारो दहते क्षणात्॥२०॥ नकारं सूक्ष्मवर्णं च शंक
रेन सदार्थतां॥ जलपानकृतं पापं नकारो दहते क्षणात॥
नं प्रकारं लं गुलवर्णं मनमपूसदार्थतं॥ सम्बद्धोयकृतं पापं
प्रकारो दहते क्षणात्॥२२॥ चकारं सघवर्णं च माघवेन स
दार्थतं॥ सर्वद्वंद्व कृतं पापं चोकारो दहते क्षणात॥२३॥ दि
कारं अवर्णं च शंकनापी सदार्थतं॥ नानाद्रोहकृतं पापा
पकारो दहते क्षणात्॥२४॥ योकारं ववर्णं च शंकरेण
सदार्थतं॥ जन्मजन्मकृतं पापं योकारो दहते क्षणात॥
१००